

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:	
Egész évre	10 kor.
Negyedévre	3 "
Helyben házhoz hozva:	
Egész évre	30 kor.
Negyedévre	8 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	32 kor.
Negyedévre	8 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű órában
szombat utáni napok kivételével

Érkezési hely és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség házirólki visszaküldésére
vagy megőrzésére nem vállalunk felelősséget.

Előfizetők és hirdetősek a kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes német óra és állás.

NAGYVÁRAD, május 22.

Pótválasztás Ausztriában.

(—a) Az általános választói jog alapján rendezett első választás sok meglepetést okozott a szomszédban. Az még csak hagyján, hogy a miniszterek sorra buktak, közülük három pótválasztás alá kerül, egy pedig teljesen mandátum nélkül maradt már az első választáson.

Sokkal fontosabb az első választásoknak az a váratlan eredménye, hogy az eddigi parlamenti pártok arányát teljesen felforgatta, a cseh és német nemzeti pártokat csaknem teljesen letörte, a liberálisokat, akik az általános választói jogért legjobban exponáltak magukat, ugyszólván megsemmisítette, ellenben a keresztényszocialisták és ami még jobban meglepő, a szociáldemokraták pártját módfelelt megnövelte s az új képviselőháznak legnagyobb pártjaivá tette.

Bármilyen meglepő és sok tekintetben sajnálatos is ez az eredmény, előre látható volt és igazi meglepetést csak a rövidlátó osztrák politikusoknak hozott. Mindenki sejthette, hogy a választói jognak teljes kiterjesztése csak azon pártoknak lehet előnyére, amelyek a népre, kü-

lönösen a most jogokhoz jutott nagy tömegekre erős befolyással bírnak. Ilyen pedig — eltekintve a lengyelektől és az apró-cseprő nemzetiségektől — nincs más, mint a két szociálista párt.

A keresztény szociálisták már másfél évtized óta urai Bécsnek és Alsó-Ausztriának. Itt most is megőrizték pozíciójukat — bár a szociáldemokraták is kerítették ismét több mandátumot, — de még hozzá elfoglalták Tirolt egészen, Stájer és Felső-Ausztriát részben.

Hogy a szociáldemokraták is elő fognak nyomulni, azt mindenki tudhatta, aki ismeri az ő szervezetüket, aki tudja, hogy a terrorizmus annyira kifejlődött náluk, hogy még a legalkotmányosabb jog gyakorlására is szigorú fegyvellemmel szorítják őket vezetőik, sőt — mint most Ausztriában is megtörtént — valósággal hajtják őket a párttitkárok.

Meglepetésről csak annyiban lehet szó, hogy az osztrák népben több komolyságot és érettséget tételeztünk fel és ilyen erősnek még sem gondoltuk az ausztriai, különösen a csehországi szociáldemokratákat.

A megvert német és cseh nemzetiségek és különösen a liberálisok még most sem tudnak felocsudni csufos kudarcukból. Pedig a pótválasztásokon még sokat ki lehetne reparálni és a külön-

féle kis frakciók egyesítése által még uralmukat is megmenthetik a régi pártok.

A győztes keresztényszocialisták (Lueger csak 50 mandátumra számított és már az első választáson 60-at nyertek, 53 helyen pedig pótválasztás alá kerülnek) győzelmük dacára annyi mérsékletet és önmegtartózkodást tanúsítottak, hogy ez nagyon megkönnyítene a többi polgári pártok helyzetét. Készek a most kezdődő pótválasztáson támogatni a szociáldemokraták ellen az összes polgári pártokat, még régi legnagyobb ellenségeiket, a liberálisokat is. Ezzel szemben pedig a liberálisok még nagy vereségük után sem tudják fékezni régi gyűlöletüket és inkább előmozdítják vagy legalább elnézik a szociáldemokraták újabb növekedését, mintsem a keresztény szocialistákat támogatásuk a pótválasztásnál.

A liberálisok úgy látszik nem tanulnak saját kárukon sem. Annyira túlhaladta őket az idő, hogy ők még mindig régi játékszereikkel babrálnak, elavult jelszavaikon nyargalnak, elkopott frázisaiknak fűzfásipját fujogatják s nem veszik észre, hogy fejük felett világnézetek vívnak komoly harcot egymással és ha mindenki meg nem teszi kötelességét, az egész régi rendet, államot és társadalmat romba dönti az idők felelmetes vihara.

A tetőt már bontogatják felettünk,

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Karhatalommal.

(Manu militari.)

Vigjáték egy felvonásban.

Franciaiból fordította: N. G.

(Folytatás.)

IV. JELENET.

Henri, Junot.

Junot: Mindez nagyon szomorú dolog.

Henri: Kedves Junot uram, az emberhez és a hivatalnokhoz fordulok; először is azt kérdezem az embertől, olyan-é Mme Dupré természete, hogy azt ki lehet állani?

Junot: Nem barátom, nem olyan.

Henri: Helyes. Azt kérdezem a hivatalnoktól, vajjon a Code Napoleon, melyet azért neveznek így, minthogy a nemzeti konvent szerkesztette, nem állapította-e meg egyik alapvető cikkében az asszony abbéli kötelességét, hogy férjének engedelmesskedni tartozik?

Junot: Kétségteljesen a code megállapította ezt.

Henri: Ehhez képest, midőn feleségem ellenkező parancsokkal szemben anyjához költözött, ezzel föllázadt a code ellen.

Junot: Istenem, kedves fiam, nem állítom az ellenkezőt, de nem látom, hová akar ezzel eljutni.

Henri: Egyszerűen ide: nem hagyhatom feleségemet, ha mindjárt csak egy órára is, Mme Dupré kártékony befolyása alatt. (Nagy könyvet vesz elő az asztalról.) Fölkeresem őt a code-dal teremben s elrendelem, hogy kövessen hitvestársi lakomba.

Junot: Ez nem célszerű eljárás. Mme Dupré nem fog elfogadni!

Henri: Tehát?

Junot: Tehát — nem mondom . . . Baráti utakat kell keresni.

Henri: Barátságos utat? Hogyan, a törvény megvan s nem szerezhetek tiszteletet a törvénynek? Mi a száma ennek a törvénynek?

Junot: A 426-ik.

Henri: (Keresve a könyvben.) Nagyon jó. 426-ik cikk. (Olvas.) »Gőzhajó alatt . . . Nem csalódom, ez a kereskedelmi törvénykönyv. Ah, itt a polgári . . . 426-ik cikk . . . (Olvas.) »Az asszony köteles férjével lakni s követni őt mindenhol, ahol letelepszik.« Elég világos ez?

Junot: Nagyon világos. Csak az a baj, hogy nincs szankciója.

Henri: Bocsánat, van. (Olvas.) »A férj, kinek felesége vonakodik vele lakni, kényszerítheti őt erre karhatalommal is.« etiam manu

militari.« Semmitő törvényszék 1826. aug. 29. No lássa, még fegyveres erővel is.

Junot: Csakhogy ez már elévült.

Henri: Bocsánat! Elhatározta-e a semmitő törvényszék vagy nem 1826. aug. 29-én, hogy jogom van fegyveres erőt igénybe venni, a házassági együttlét helyreállítására? Igen. Tehát csendőrt hivatok, hogy keresse meg felesége anyjánál.

Junot: Bolondság! Megengedem, hogy azt a különös módot foganatosíthatja. Csakhogy öt perccel később felesége ismét megszökö. Azt csak nem gondolja, hogy a csendőrség állomást rendez be a Grande Rue 12-ik és 17-ik száma között.

Henri: Elég nekem, ha visszahozza a feleségemet, majd itt tartom én magam.

Junot: Csak nem akarja zár alá vetni?

Henri: Nem uram, hanem majd találom én szívemben meggyőző okokat. Marguerite nagyon szeret engem. Mihelyt beszélhetek hozzá, meg fog érteni és észére tér.

Junot: Csak nem gondolja, hogy ön a ház régi barátja . . . ?

Henri: Ön beszél így, ön, aki ismer engem ép úgy, mint Mme Dupré! Ez a rettenő megért s nem fog engedni, csak az erőszaknak kedves elnök ur!

1000 drb. Panama-kalap Pfaffnál.

itt az ideje, hogy mindazok, akik a két ezredéves keresztény állami és társadalmi rendnek e hazában akarnak maradni továbbra is, minden érzékenykedést félre téve, egyesült erővel hozzá lássanak az épület védelméhez.

Bubics Zsigmond meghalt.

Badenből jelenti egy szűkszavu távirat, hogy Bubics Zsigmond kassai püspök meghalt.

Az agg főpap halála nem jött váratlanul. Utolsó éveiben a betegeskedés megbénította az előbb oly tevékeny püspököt. Agilitására való tekintettel nevezték ki annak idején a zár alá vett Esterházy hitbizomány zárgondnokává. E tisztének Bubics buzgalommal felelt meg s a rábizott vagyont sikerült rendbehozni. Mint tudós a magyar nemzet és a szentszék közti összeköttetésre vonatkozólag több értékes munkát írt s tudományos munkásságával a magyar történetírók közt helyet vívott ki magának.

Nagyváradhoz is fűzték emlékek. 1879-től 1887-ig nagyvárad kanonok és szeminárium rektor volt. Az ő nevéhez fűződik a papnevelői társalgó létesítése; az elsőnek falát ma is disziti arcképe. Nagyváradon is szentelte püspökké Schlauch bíbornok.

Az agg főpap munkabírását és akaraterejét a kor nagyon megviselte. Koadjutort kellett melléje kinevezni, dr. Fischer Colbric Agostot, a ki most a püspöki székben utódja lett. Sokkal ismeretesebb a közönség előtt Bubics püspök utolsó éveinek szomorú története, hogysem azt most részletesen feljuttatni kellene. Sokan visszaéltek az agastyán gyengeségével s a lapok soká tárgyalták e visszaélések bünkrónikáját. Az utolsó hónapokat a püspök Badenben töltötte, a hol tegnap elhunyt.

Eletrajzi adatai a következők.

Bubics Zsigmond, püspök, született Ózórán

(Tolnavármegyében) 1821-ben március 11 én. Iskoláit Magyaróvárott, Sopronban és Győrött, teológiai tanulmányait főképp a bécsi Pazmaneumban végezte. 1844-ben szentelték pappá. A szabadságharc idején s utána Esterházy Pál herceg fiai mellett nevelősködött, kikkel több ízben külföldön, így Angol-, Német- és Olaszországban utazgatott, behatóan tanu'mányozva mindenütt a muzeumok, képtárak kincseit. 1867-ben győri szentszéki ülnök, 1879-ben rá-tóti prépost, 1880-ban nagyvárad papnevelői igazgató, 1884-ben országgyűlési szabadelvű párti képviselő, 1887-ben kassai püspök lett. Az Esterházyak bécsi képtárának rendezésében és hazánkba való visszahozatalában, a magyar nemzeti muzeum képei és metszetei rendezgetésében tevékeny része volt. 1893-ban az akadémia levelező tagjává választotta. Írt az Archaeologiai Ertesítőbe és a Századokba több cikket és egy önálló munkát e címen: Magyar-szgi várak és városoknak a magyar nemzeti muzeum könyvtárában létező fa- és rézmetszetei. 22 fototipikus tábla rajzzal. 1893. július 21-én ülte meg áldozópapságának ötvenedik évfordulóját. 1896 június 9-én megkapta a v. b. t. tanácsosi címet. A Lipót-rend, a szász kir. Albrecht-rend és a bajor Szent-Mihály-rend lovagja. 1898. március 20 án megkapta az I. oszt. vaskorona-rendet.

A horvát aspirációkhoz. Zágrábról jelentik, hogy a horvát válság nagyon kiélestedt. Nikolics osztrák főnök kijelentette, hogy Josipovich miniszternek Bécsbe való meghívása az itteni kormányköröknél nagyon rossz hatást tett s ezek azt mondták, hogy a horvát miniszter a korona és a magyar kormány között közvetít. A zágrábi hivatalos lapban ma kommünké jelent meg, mely azt mondja, hogy Jozipovics egyáltalán nem érte el azt, amit Nikolicssal való tanácskozásában megállapított, annál kevésbbé lehet szó arról, amit a magyar félhivatalos orgaonum közöl, hogy t. i. ennél többet ért volna el. Az sem igaz, hogy a horvát kormány megváltoztatta álláspontját, mert a horvát kormány rendületlenül megmarad a

törvényes alapon. A horvát nyelvkérdés miatt akut kormányválság tenyeget. A hivatalos Narodne Novine mai számában a horvát kormány-nak egy nyilatkozata jelent meg, a mely Josipovich horvát miniszternek azt az állítását, mintha a horvát kormány a nyelvkérdésben ma más álláspontja volna, mint azelőtt, való-lannak jelenti ki. A nyilatkozat ezután részle-tesen ismerteti a horvát álláspontot és kijelenti, hogy abból semmi szín alatt engedni nem hajlandó. Josipovich ma a függetlenségi pártkörben tanácskozott e kérdésben Wekerle minisz-terelnökkel, akinek holnap fog a horvát bán is jelentést tenni.

A keresk. és iparkamara teljes ülése.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara május hó 22-én délután teljes ülést tartott Huzella Gyula elnöklete alatt.

Az elnök közléseiben ismerteti a mult ülé-őta beérkezett és elintézt miniszteri leiratokat és átiratokat, amelyek idején közöltettek részint közvetlenül, részint a lapok útján az érdekeltekkel. A kamara ügyforgalmáról szóló titkári jelentéssel és a pénztárnok jelentésével együtt tudomásul vették az elnök közléseit.

A jelentések kapcsán felszólalt Lebovits Rudolf beltags kérdést intézett az elnökhöz, hogy a kamarai székház késedelmes elkészíté-séből származott e kár a kamarára.

Elnök és titkár kimutatták a székház építőbizottság jegyzőkönyvéből, hogy a késé-delem a szigorú és hosszú tél miatt állott elő.

A kereskedelmi miniszter ur körrendeletet adott ki a cimer használati engedélyek véle-ményezése tárgyában, amely szerint elsősorban az mérlegelendő, mily jelentősége van a hazai közzgazdaság szempontjából a cimerhasználati engedélyt kérő cég üzleti tevékenységének. — Tudomásul vették és kiadták a kamarai iró-dának.

A vasuti kocsik szaporítása és a hollód-vaskóhi vasutvonal megerősítése iránti kérel-mére értesítette a miniszter a kamarát, hogy a kocsik szaporítása iránt már intézkedett, a

Junot: Annyi bizonyos, hogy amennyire ismerem feleségét . . .

Henri: Ne vesztegessük az időt. Mi a gyakorlati módja annak, hogy csendőrt kapjak feleségem hazavezetésére?

Junot: A guéret-i polgári törvényszék elnöke . . .

Henri: Minthogy tehát épen szerencsém van hozzá, hozzá fordulok és kérem . . .

Junot: (Fölkel.) Kedves fiam, van nekem elég alkalmam ostobaságokat elkövetni a törvényszék keretén belül, nincs hát szükségem rá, hogy új alkalmakat keressek barátaim lakásán. Vizontlátásra.

Henri: Junot ur, ön alá fog írni nekem egy Mme Dauvain előállításáról szóló rendeletet . . .

Junot: Dauvain ur, semmit sem fogok aláírni.

Henri: Csak nem engedi meg Mme Duprének, hogy válopert indíttasson ellenem a feleségemmel s végleg elidegenítse őt tőlem? Ezt nem engedheti ön meg Junot ur!

Junot: Mondom, hogy az ön eszméje nevetséges.

Henri: Én meg azt mondom, hogy csak ez a célszerű.

Junot: Soha!

Henri: Bizik-e szavamban? Becsületemre fogadom, hogy Margueritetel szeliden, okosan, gyöngéden fogok beszélni. Elfogadható modus vovendit fogok ajánlani neki . . . például, hogy hetenkint egyszer meglátogathatja édes anyját . . . vasárnap mise után . . . akkor talán nem fogunk összeveszni . . .

Junot: És ha visszautasítja?

Henri: Ha visszautasítja? Egyetlen szemrehányó szó nélkül eleresztem őt s szabad folyást engedek a válópernek. Lecsillapítsam aggodalmait? Ha ezt az ártatlan rendeletet aláírja a legrosszabb esélyektől menti meg Mme Duprét.

Junot: Hogy hogy?

Henri: Ha magamra hágy kétségbeeséssel és haraggal odaálllok a Grande Rue 17. szám elé, három nap és három éjjel ott maradok ha kell s ha Mme Dupré elég okatlan lesz kitenni a lábát a házból, Guéret lakóinak szemeláttára rettenetesen eltárgálom.

Junot: Micsoda hotrány! Ezt csak nem fogja tenni tán?

Henri: Megteszem én!

Junot: Akkor inkább mégis aláírom. (Leül az asztalhoz és ír.)

Henri: Magam viszem a rendeletet a csendőrségre. (Az ablakhoz megy és kinéz.) Egyszerűbben fogjuk csinálni a dolgot. Kiált.) Altszt!

Az altszt hangja: Uram!

Henri: Kérem jöjjön egy pillanatra . . . a törvényszéki elnök ur hivatja . . .

Az altszt hangja: Elnök ur, engedelmeskedem!

Junot: (Ir.) »Ezennel elrendeljük, a semmitőszék 1826. aug. 29-iki határozatához képest a Code Civil 214. cikke alapján, minden nyilvános rendőrközegnek, hogy szükség esetén erőszakkal is vezesse vissza Grande Rue 12. számba Mme« (Félbeszakítja.) Igaz, hogy tekintve Mme Dupré szörnyű természetét. (Ujra ír szórakozottan.) »Mme Duprét.« A c. »Guéret 1902. ápr. 22.« Megvan.

Henri: Köszönöm, kedves barátom. Érzem, hogy ön módot nyújt nekem, hogy megmentsem boldogságomat. Utoljára is! A legboldobabb megoldások néha a legokosabbak. Magam is beszélek a csendőrrrel, hogy a tulbuzgóság keletlenlenségét elkerüljük.

V. JELENET.

Előbbiek, Rose, Altszt.

Rose: A csendőraltszt itt van.

Henri: Vezesse be.

Sirolin

„Ez az érvényes és a testadit megadja”
túl a köhögést, eladhat, éjjel lezárja.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mindhogy értéketlen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

P. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

„Roche”

„Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárak-ban. — Ára tvegenként 4.— korona.

vasutvonal megerősítése szintén el van rendelve, de fedezet hiánya miatt csak 1908. évben lesz foganatosítva. — Tudomásul vették.

A teljes ülés tudomásul vette továbbá a miniszter azon leiratát is, amelylyel a kamara 1906. évi zárszámadását jóváhagyta.

A kereskedelmi miniszter felhívta a kamarát, hogy a kereskedelmi alkalmazottak érdemei elismerése, esetleg pénzsegély vagy kitüntetésben részesítése iránt adott esetben tegyen előterjesztést. Ezzel kapcsolatban Tolnai Miksa beltag külön indítványt adott be, amelyben tiltakozik a kereskedelmi alkalmazottak pénzbeli kitüntetésére ellen, hanem a politikai jogok kiterjesztését s anyagi helyzetük javítását mozdítsa elő a kormány. — A teljes ülés a miniszter leiratát kiadta az elnökségnek. A Tolnai beadványa felett pedig napirendre tért.

Az államvasutak közlekedési viszonyainak javítása tárgyában a kamara által küldött felterjesztésre a kereskedelmi miniszter értesíti a kamarát, hogy részben teljesítette az 541. és 548. számú vonatok beállításával a szomszédos forgalom javítása iránti kérelmet, a többi kérelmet azonban nem teljesítheti. A gyorsvonatokon III-ad osztályu kocsik besorozásával kísérleteznek, de az kedvező esetben is csak fokozatosan valósítható meg. A miniszter leiratát tudomásul vették, azonban a gyorsvonatokon III. oszt. kocsik berendezése iránt újból felir a kamara.

A váltóóvás reformja tárgyában a kamara a magyarországi pénzintézetek orsz. szövetségének álláspontjához csatlakozik s az óvatolás olc óbbá tétele iránt feliratot küld.

A könyvkereskedelmi ügynökök ellen a miskolci kamara által indított mozgalom ügyében, a kereskedelmi osztály javaslatához képest a kamara azon álláspontra helyezkedett, hogy az ügynökök ellenében a vidéki könyvkereskedőket hathatós védelemben kell részesíteni s ilyen értelemben felterjesztést intéz a miniszterhez.

48 nagyszalontai kereskedő és iparos az iránt fordult a kamarához, miszerint eszközölje ki, hogy a nagyváradi—csabai vonalon közlekedő vasuti motorkocsik az ösü-nagyváradi új vasutvonalon Nagyváradi város belterületére a Szent László térig közlekedjenek. A keresk. osztály

ez irányban kikérte a nagyváradi városi vasutársaság véleményét. Ebben kifejti a vasut igazgatója, hogy ez csak úgy vihető keresztül, ha 12 tengelynyomásnál nem nagyobb motorkocsik közlekednek a m. államvasutak vonalain, mert a nagyváradi villamos vasut pályája nagyobb terhet nem bír. A nagyváradi—csabai vonalon most nagyobb tengelynyomásu motorkocsik járnak. Ha 12 tonna tengelynyomásu motorok közlekednek, ezek bejöhetnek a városba.

A kamara átír a m. államvasutak és a nagyváradi városi vasut igazgatóságához ilyen értelemben.

A kassai kamara átírata kapcsán kimondta a kamara, hogy feliratot intéz a miniszternek jeles képzettségű ifjak részére állami ösztöndíjak létesítése iránt.

Özv. Szedlarik Istvánné nőiipariszkolai igazgató részére 200 korona évi segélyt megszavaztak.

A miskolci társkamara másolatban megküldötte a vasuti közlekedés hiányainak orvoslása tárgyában a miniszterhez intézett felterjesztését, amelyben értekezlet összehívását kérte. — Hasonszellemű felterjesztéssel pártolják.

A kolozsvári társkamara pártolás végett megküldötte azon felterjesztését, hogy a miniszter a képviselőház elnökségével egyetértően intézkedjék, miszerint a törvényhozás elé kerülő törvényjavaslatok és indoklásuk biteles, teljes szövege a jövőben a kamaráknak is megküldessék. Feliratot küld a kamara hasonszellemben a miniszterhez.

A budapesti cukrászok és mézeskalácsosok kiállításának látogatására segédek és tanulók részére 150 koronát szavaztak meg.

Bertsey György, betegeskedésére való tekintettel 1908. január 1-ig a kamarai ügyekkel járó teendőik alól felmentést kért, amit készséggel megadtak.

Farkas Izidor a nagyváradi kir. törvényszéknél vi-el kereskedelmi ülnöki tisztről lemondott. Helyére a teljes ülés ifjabb Ullmann Sándort ajánlotta.

Ezzel véget ért az ülés.

UJDONSÁGOK.

Különc a rendőrségen.

Egy 25—26 évesnek látszó egyén került a rendőrségre, kit első látásra nem tud az ember megkülönböztetni, hogy férfi-e vagy nő. Hosszu sötétbarna haja dus fürtökben omlik az ember vállára. Arcán oly bizonytalanok a vonások, hogy azok után a férfi és női voltára egyformán lehet következtetni. Bajusztalan sovány arc, erősen festve karminnal és puderral. Felső testén tarka női bluz van dusan csipkézve. Fején kék matróz sapka, oldalt virág diszszel. Nadrágot visel, mely fölé női kötő van kötve. Lábain fehér női cipőt hord. A különös öltözködésű egyén tegnap délután a Szent László-téren járt s itt általános feltűnést keltett ruházatával is, de meg viselkedésével is. A közönség férfi ruhába öltözött nőnek tartotta annál is inkább, mert a tisztességesebb öltözékű emberekkel ép úgy kacérkodott, mint egy szobacica.

A különös egyénre figyelmes lett a kihidon posztoló Málldi János első osztályu rendőr, aki megállította őt s igazolásra szólította fel.

A különc megijedt kissé, s mint az iskolás leánykák szokták, lesütött szemmel állott a rendőr előtt, kinek felszólítását nem tudta teljesíteni. A rendőr a kihágási osztályba vitte az illetőt, ahol kihallgatták.

Kihallgatás alatt szinte neveltségesen viselkedett, úgy beszélt mint egy gyermek. A kihallgatást teljesítő tisztviselőnek mégis sikerült tőle megtudni, hogy beregmegeyi Mezőkövesd községből származik, állítólag 25 éves s Jakobovits Józsefnek hívják. Jakobovits tulajdonképpen a szakács mesterséget tanulta, később volt pincér, szolga, szoba cseléd. A női ruha viseletet ekkor szerette meg.

Jakobovits viselkedéséből arra lehet következtetni, hogy elméje van megzavarodva s azért követi el ferde dolgait.

Altiszt: (Belép.) Elnök ur van szerencsénk köszöneti önt.

Funot: Jó napot, altiszt.

Altiszt: Szüksége van szolgálatomra?

Henri: Van bizony, még pedig a legsürgösebb dologban.

Funot: Olyan megbizatrásról van szó, mely értelmességet, tapintatot és műveltséget kíván egyszerre.

Altiszt: Nem is választhattak volna jobban.

Funot: Dauvin ur, kit kegyed bizonyára ismer . . .

Altiszt: Nincs szerencsém . . .

Funot: . . . kívánja saját részére a 426. cikk alkalmazását, melyet ön bizonyára ismer.

Altiszt: Van szerencsém . . .

Funot: Ismeri a kifejezéseket is?

Altiszt: Határozottan. A rákfogás tiálmaszásáról van benne szó.

Funot: Szó sincs róla. De nem tesz semmit. Itt van egy állalam aláirt rendelet, melynek erejénél fogva ön elmegy Grande Rue 17-hez, itt szemben.

Altiszt: Leszek bátor.

Funot: M g fogja kere-ni a megjelölt személyiséget s föl fogja szólítani, hogy a törvény nevében kövesse önt . . .

Henri: Es ide fogja hozni.

Altiszt: Leszek bátor.

Funot: Nem fogja telejteni, hogy hölgygyel van dolga. Udvariasan megmagyarázza neki, hogy hiábavalo minden ellenállás, meg fogja neki mutatni a rendeletet, melynek erejénél fogva eljár . . .

Henri: Nem fog ellenállni! Sokkal okosabb, mindjárt jönni fog.

Altiszt: De ha mégis nem jönne?

Henri: Erőszakot fog alkalmazni! A semmitőszék fölhatalmazza önt ezzel!

Altiszt: Bátor leszek.

Funot: Remélem . . . bizonyos vagyok benne, hogy nem lesz rá szükség.

Altiszt: Az egyenruha presztizse elég lesz, hiszen a szebb nemről van szó . . .

Funot: Jól megértette?

Altiszt: Volt szerencsém.

Funot: Biztosság okáért mondja el, hogy fog eljárni.

Altiszt: A 17. számhoz megyek s jelenkezem a személy előtt, kiről a rendelet szól s azt mondom: »Asszonyom, legyen kegyes kényeszeríteni engem, hogy elkísérjem nagysádot rögtön a 12. sz. alá a Semmitőszék határozata

erejénél fogva kell jelen rendelethez képest.« (Gondolkozik.) Két eset lehetséges. Primo: a hölgy becses mosollyal meghajtja magát, így szól: »Altiszt ur, bizeleg nekem, hogy önt követhetem.« Elöl fogok menni, anélkül, hogy szemem elől tévesztem s elvezetem ide a minden nehézség nélkül teljesített kötelesség tiszta tudatában. Secundo: a hölgy ellentáll. Megragadom és idevezetem őt, arányba hozva az erőszakot a tapintat felsőbb követelményeivel, rendelete értelmében . . .

Funot: Ön megértett, menjen és járjon el tüstént.

Henri: Még egy szót altiszt ur!

Altiszt: Parancsol?

Henri: Házas ember ön?

Altiszt: Van szerencsém.

Henri: Én is.

Altiszt: Ez hízegő reám nézve.

Henri: Meg fogja érteni aggodalmaimat. Menjen és ne feledje, hogy boldogságom, egész életem kezeibe van letéve.

Altiszt: Kezeim oly szerencsések. (El.)

(Vége köv.)

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldit fölülmul haznk természetes szénsavas-vizek királya:

gyógyviz, a gyomorégést rögtön megszünteti, páratlan étvgygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbaajosoknak.

Kedvelt borviz!

a mohai **ÁGNES-** Forrás

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Kitűnő asztali, bor és

gyomorbaajosoknak.

Olecsóbb a szódaviznél! Mindenütt kapható!

Főraktár: Kiss Károly urnál Nagyváradi.

A rendőrség az ügyben megindította a vizsgálatot s azt Debrecenre is ki fogja terjeszteni, mert Jakobovits állítása szerint legutóbb két évig tartózkodott ott. Az esetben, ha Jakobovits állítása viselt dolgait illetőleg megfelel a valóságnak, úgy őt szigorúan fogják büntetni. Ha azonban gyöngye elméjének lesz nyilvánítva, akkor illetőségi helyére lesz toloncolva további gondoskodás végett.

* **Kinevezések.** Az igazságügyi miniszter Nagy Kálmán derecskei járásbírói albirót a debreceni királyi ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be. A pénzügyminiszter Szabó István zilahi díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a nagyváradai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

* **Miniszteri kiküldött Nagyváradon.** Már említettük, hogy Nagyvárad város felterjesztésére a pénzügyminiszter hajlandó az 1905. év végeig a város központján épült emeletes épületek házadómentességét meghosszabbítani 3 évvel. E tárgyban Hell István pénzügyminiszteri titkár Nagyváradra érkezett s tárgyalásokat folytat Lukács Ödön tanácsnokkal, akit a városi tanács a tárgyalásokkal megbízott. A kir. pénzügyigazgatóság Szép Lajos pénzügyi titkárát küldte ki a tárgyalásokra. A miniszteri kiküldött pár napig lesz Nagyváradon.

* **Ipartestületi gyűlés.** Az ipartestület előljárásága f. hó 23-án, csütörtökön délután 5 órakor tartja meg a havi rendes ülését, amelyen az ipartestület kötelékébe tartozó iparos polgárok, mint hallgatók résztvehetnek. Nagyvárad 1907. május hó 23-án Bertsey György, ipartestületi elnök.

* **Huscsarnok felállítása.** Végre-valahára a városi tanácsnak is jutott eszébe valami helyén való dolog. A tegnapi tartott tanácsülésen tárgyalták azt az állapotokat, amelyek a husméréseknél a Szent László-téren megbőrköztetik a közönséget s veszélyeztetik a közegészségügyet. Az apróbb állatokat ott ölik, bontják, nyúzzák s a vér szétfolyik a Köröskő kövezeten. Most jönnek a forró napok, amikor ott gőzölög a vér. Ilyet sehol sem tűrnének meg a város közepén. Azt végre belátta a tanács, hogy ezen változtatni kell. Utasították a főmérnököt, hogy készítse el egy huscsarnok tervét. Még jobb eszme az, hogy a huscsarnokot a Kovács f. le házban a Csarnok kávéház helyére kellene berendezni. Ez az épület elég volna, s két sorjával el lehetne oda helyezni a husmérőket.

* **Tűz a megyében.** Magyarcsékei tudósítónk jelenti, hogy a járás területén lévő Bukorvány községben tegnap este tűz ütött ki, mely Kopil Tótyer ottani gazdálkodónak házáat, istállóját, összerakott széna és szalma készletét teljesen elhamvasztotta. A megtartott vizsgálat során nem lehetett megállapítani a tűz keletkezésének okát, csupán gyanítják, hogy a háztulajdonos 5 éves fiacskájának gondatlanságából származott a tűz. A kár 1000 korona.

* **A villamosvasut a Gilányi-utcán.** Említettük, hogy a nagyváradai városi vasutársaság bejelentette, hogy a Gilányi-utcán és a Bányasoron megkezdte a villamosvasut építését. Nagyvárad város tanácsa tegnap tartott ülésén tárgyalta a beadványt s a társaság beadványát egyszerűen félretették, azon indoklással, hogy más vállalat már előbb ajánlkozott ezen vonal kiépítésére, tehát a szerződés 2 pontja lép életbe s különben is a törvényhatóság már foglalkozott a dologgal s utasi-

totta a tanácsot, hogy Hankovits és tsától a terveket s feltételeket szerezzék be és azt a szerződés értelmében közölje a városi vasutal. A tanács felhívja Hankovicsot, hogy úgy a terveket, mint az összes feltételeket nyolc napon belül mutassa be a városnak.

* **Huszonöt éves találkozó.** Dr Schiff Ernő főorvos és dr Vucskics Gyula esperesplébános felszólítják azon volt iskolatársaikat, akik 1882-ben tettek érettségit a nagyváradai premontrei főgimnáziumban, hogy a huszonöt éves találkozó előkészítése céljából lakcímközlök közölkék dr Schiff Ernő főorvossal Nagyváradon.

* **A csaló zsebmetszők.** Fischer Emil bécsi lakos kereskedelmi utazó még május hó 7-én tett panaszt a rendőrségen, hogy a Pannónia kávéházból a vasuti állomás elé mentében a Fő utcán egy kicsiny fekete és egy közepmagasságu sápadt arcu kis bajszu szőke fiatal emberrel találkozott, kik megszólították és neki zálogjegyet kínáltak eladásra. Az egyik zálogjegyet 38 koronáért neki el is adták és azt mondták, hogy azt a Kohn-féle zálogüzletbe Piac-tér 28. szám alatt adja el s ők majd várni fognak rá. Ő elis ment a Piac-térre, azonban ott semminemű Kohn-féle zálogüzletet nem talált. Mivel azt hitte, hogy a zálogjegy is hamis, ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett. Ez ügyben a rendőrség a nyomozást azonnal folytatba tette s ennek nyomán Führer Jakab és Schweitzer Szilárd ismert zsebtolvajokat a tegnapi napon a Széchenyi szállodában le is tartóztatta. Tekintve, hogy az adott személyleírás teljesen reájuk illik. Ez ügyben a szabadkai rendőrségnek is ment távirat, amennyiben néhány nap előtt ott Lövi Jakab szerajevói kereskedő kárára elkövetett lopással is ők vannak gyanúsítva. A szabadkai rendőrség telefon útján válaszolt a megkeresésre és kérte az illetők fényképeinek megküldését, hogy azt a károsultak és egy bérkocsinak, aki nevezeteket a kérdéses napon a vasutállomáshoz szállította, felmutathassa.

* **Fischer Halász Róza.** Ez a név nemcsak Katonavároson, de az egész vármegyében oly közismert, hogy a legutolsó gyermek is tudja, miszerint Halász Róza a csodadoktor, ki képes képtelen gyógyszerekkel a legelhatalmasodottabb betegségeket meggyógyítani. Fischer Róza már több ízben volt kuruzslás miatt felelősségre vonva, ami azonban nem térítette el őt orvosi tudományának (?) gyakorlatától. Legutóbb közvetlen a katonavárosi rendőri különítmény mellett ütötte fel orvosi telepét, itt azonban egy örült nőt is kezelt s ennek következtében a rendőrségnek is tudomására jutott. Halász Róza annak idején meg is lett büntetve s el lett tiltva tudományának gyakorlatától. Fischer Halász Róza most már eddigi helyéről elköltözve ott tényleg beszüntette mesterségét, azonban Kolozsvári-utca 89. szám alá költözött s ott «szanatóriumot» állított fel. Az új gyógyhelyre tömegesen sereglettek az emberek, különösen a vidékről. A betegek jelentkezése oly tömegesen történt, hogy Kolozsvári utcán a nép összeverődve fel-tűnést keltett. A rendőrségnek jelentést tettek az esetről, mire dr Nemes Áron városi tisztiorvos és Kemény Ignác rendőrbiztos a helyszínre mentek s ott a Fischer Halász Róza lakásán fürdő kádakat, azokban különböző szerrekkkel kevert fürdővizet találtak. Egy szobában Nagy Julia 18 éves görvély kórban szenvedő leányt találtak Étesdről. Ott találtak még egy 13 éves gyermeket, egy 31 éves harangmezői embert s egy 3 éves angol kórus gyermeket. Mikor Fischer Halász Rózát megkérdezték, hogy miért nem hagy fel kuruzslásával, azt fe-

lelte, hogy adjon neki a város tisztességes megélhetési forrást s akkor felmond eddigi mesterkedésének, ellenkező esetben azonban hiába büntetik, mert ő csak folytatni fogja. Külömben ő már egyszer fürdőipar (?) engedélyért folyamodott a városhoz s azt elutasították. Ő az ellene való hajszát antiszemitizmusnak tartja. Tudományára pedig büszke, mert betegek mind olyanok, kikről az orvosok már lemondottak s az ő gyógykezeltése után gyógyulni hagyták el szanatóriumát. Fischer ellen megindították a megfelelő eljárást.

* **Az állami javadalmazásu segédjegyzők.** Megirtuk annak idején, hogy a belügyminiszter körrendeletileg utasította a körjegyzőségeket, valamint a jegyzőségeket, hogy hozzanak határozatot az állami hozzájárulással rendszeresítendő segédjegyzői állásokra vonatkozólag. A körrendeletnek jársonkint tesznek eleget az érdekelt községek. Tegnap a központi járásból érkezett be az alispáni hivatalhoz a községek határozata. A központi járásban minden 2000 léleknél nagyobb létszámmal bíró község kíván segédjegyzői állást, azonban a legtöbb igen kevés, vagy éppen semmi községi hozzájárulást nem akar megszavazni, hanem azt kívánja, hogy az állam saját költségén rendszeresítse a segédjegyzői állásokat.

* **A parkok felügyelete.** Gerő Ármán rendőrkapitány a parkok őrizetére négy szegény öreg embert alkalmazott 30—30 kor. havi díjazással. Most újabb előterjesztést tett a tanácshoz, mely szerint azt tapasztalta, hogy a négy öreg ember képtelen a parkok őrizetére, mert elaggottak s ezért elbocsátja őket. Junius-tól 50—50 korona havi díjazással négy próbarendőrt alkalmaz a parkok felügyeletére, akik képesek a parkok berendezéseit és a növényzetet a rongálásoktól megvédeni.

* **Gőzgépközeli és kazánfűtő vizsgálat.** A nagyváradai gőzgépközeli és kazánfűtők vizsgáló bizottsága ez uton hozza az érdekelt tudomására, hogy a legközelebbi vizsgatétel folyó év június hó 2-án fog megtartani, felhivatnak mindazok, kik ezen vizsgán részt venni óhajtanak, hogy az ez iránybani kérelmeket a nagyváradai magy. kir. ker. iparfelügyelőséghez a jelzett időpontig adják be, esetleg az ez iránybani kérelmek a vizsgatétel napján a bizottságnál személyesen is benyújthatók. A vizsga tolyó év június hó 2-án reggel fél 9 órakor veendi kezdetét és az a Moskovits Adolf és fia tulajdonát képező Adria nevezetű mőgőzmalomban fog megtartani. *Pozsonyi* László, a vizsgáló bizottság elnöke.

* **Öngyilkos főmérnök.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma hajnali négy órakor a Baross-tér előtti parkban, a Baross szobor talapzatára ülve, halantékon lőtte magát Ráb Ferenc kir. főmérnök és azonnal meghalt. Ráb Ferenc a máv. mérnöke és néhai Baross Gábor kereskedelemügyi miniszternek kedvelt embere volt. Baross idejében gyors előmenetelben volt része és a miniszter megbízásából a Vaskapu munkálatainak egy részét ő vezette. Baross halála után azonban a magába zárkózott, mindig mogorva főmérnököt áthelyezték a földmívelésügyi minisztériumba, ahol néhány hónappal ezelőtt nyugdíjazták. Azóta a mogorva ember buskomorrá lett, állandóan azt hangoztatta, hogy vele igazságtalanság történt, ő még teljes munkacerejében van és nyugdíjaztatásának tulajdonképpen oka a politikában keresendő; a tény azonban az, hogy a szerencsetlen ember a legnagyobb fokban idegbeteg volt, úgy hogy hivatalában alig lehetett vele már érintkezni.

* **Nagyvárad a virilizmus ellen.** Ismeretes Nagyvárad város törvényhatóságának azon határozata, melyet a március havi köz-

gyűlésen hozott a virilizmus ellen. A közgyűlésen határozatilag lett kimondva az is, hogy a törvényhatóság eme nagytfontosságú határozatát az összes törvényhatóságoknak megküldik hasonló szellemű határozat hozatala végett. Most a határozatot nyomtatásban adta ki Nagyvárad városa s szétküldte az ország minden törvényhatóságának. Biharvármegye törvényhatóságához tegnap érkezett meg a város határozata.

* **A kórházban sok a munka.** A biharmegyei kórház tisztai és kezelő személyzetére rossz nyár következik. Ugyanis azt a tetemes munkahalmazt, mely a kórházban évről-évre szemlátomást növekszik, igen kicsiny számú tisztviselő végzi. A munkahalmaz most oly nagy mennyiségre gyűlt, hogy a legnagyobb megfeszítéssel is csak az esetben tudják elvégezni a hivatalnokok, ha egy kisegítő munkatörőt fognak kapni s a tisztviselők és a kezelőszemélyzetet megillető szabadság idő az idén teljesen elmarad, vagy legjobb esetben novemberre lesz halasztva. A kórház főorvosa különben már tegnap tett is ily irányú előterjesztést az alispáni hivatalhoz.

* **A megye háztartási alapja.** A belügyminiszter most körrendeletet intézett minden vármegye törvényhatóságához a háztartási alap ügyében. A miniszter ugyanis hű képét akarja látni a megyei gazdálkodásnak s ezért elrendelte, hogy a vármegyék a háztartási alapról zárszámadást készítsenek s azt hozzá rövid időn belül terjesszék fel. Egyidejűleg utasította a vármegyéket, hogy a költségvetést meghaladott kiadásokat alapos érvekkel indokolják, mert ellenesetben nem fogja jóváhagyni. Itt ismét figyelmeztette a belügyminiszter a megyét, hogy tulkiadásokat csakis rendkívüli esetekben tehet, miért is a költségvetéseket úgy készítsék el, hogy az a legmesszebbmenő eshetőségekben sem szenvedjen változást.

* **Tolvaj a kaszárnnyában.** Stresko Imre 4-ik honvéd gyalogezredbeli főhadnagytól folyó hó 18-án délután a honvéd laktanya udvarából egy »fecske« felírású 140—160 kor. értékű kerékpárt ismeretlen tettes elloptott. A feljelentésre a rendőrség megindította a nyomozati eljárást.

* **Szabályrendelet a zugiskolákról.** Biharvármegye legutóbb tartott közgyűlésén szabályrendeletet alkotott a zugiskolákra vonatkozólag. A szabályrendeletet a miniszteriumba küldték fel jóváhagyás végett. A régen huzódó és igen szükséges szabályrendelet ügye még mindig nem nyert teljes befejezést. Ugyanis a megye elmulasztotta a szabályrendeletre rávezetni a szokásos záradékot s a miniszter most ennek pótlása végett az egész ügyet visszaküldte a megyéhez.

* **Eltűnt gyermek.** Magyarcsékeről jelentí tudósítónk, hogy Kope Lajos ottani gazdálkodó emkernek 13 éves Gábor nevű fia e hó 16-án eltűnt. A gyermeket a miklózlázuri erdők tele látták eltávozni. A kis fiu eltávozása óta nem tért vissza szüleihez, kik jelentést tettek a főszoigabiróságnál felkeresetése végett. A gyermek valószínű, hogy a vadállatoknak lett martalékává, uincs kizárva azonban az sem, hogy kóbor cigányok lopták el.

* **A házi szarka.** Vass Albert rendőr kedden este amint a Kert-utcán szolgálatot teljesített, 10 óra tájban egy leányt látott Kert-utca felé sietni. A rendőr megállította a leányt s miután az zavaros feleleteket adott, a rendőrségre kísérte. A leány megmotozása alkalmával nála egy óraláncot, egy női piros kezitáskát, egy arany, egy ezüst fülbevalót és egy kis selyem zsebkendőt találtak. Csupán az órára adott felvilágosítást, melyre azt mondta, hogy azt volt gazdájától, Fenyvesi Ferencről még Mezőtelegden lopta. A tolvaj cselédet a rendőrség lezárta.

* **Találtak** egy női kezitáskát több aprósággal, egy erszényt némi pénztartalommal és

11 drb okmányt. Igazolt tulajdonosuk átveheti a rendőrség I. emelet 7. számú szobájában.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság közgyűlése. A Szigligeti-Társaság május 26-án délelőtt 11 órakor a városház termében rendes közgyűlést tart.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Csütörtök: Baba.

Péntek: Táncoz regiment.

Szombat: Koldusgróf.

Vasárnap: Vig özvegy. (Tábori Fridával.)

Színházi hírek. Ma este a Baba kerül színre a színházban Tábori Fridával és Károlyi Leonával a címszerepekben. Hilárius mester szerepét Palásthy Sándor játssza. — A pót-szezon egyik legsikerültebb ujdonsága, a Táncoz regiment, pénteken még egyszer színre kerül. A szereplők a régi maradtak Körmendit kivéve, akinek szerepét, betegsége miatt, Palásthy Sándor veszi át. — Szombaton a Koldus gróf megy, ez a pompás, szép zenéjű operett amelyben szintén szerepel a színház mindkét primadonnája. — Vasárnap este a Vig özvegy kerül színre. Az est érdekessége az lesz, hogy Glavari Hanna szerepét Tábori Frida fogja eljátszani.

TÁVIRATOK.

A koronázási jubileum.

Budapest, május 22. A június 8. ünnepségeinek középpontja lesz az a mise, melyet a budavári Mátyás-templomban tartanak. Az volt a terv, hogy a misét Vassary Kolos hercegprimás fogja mondani s evégből Márffy Albin miniszterelnökségi államtitkár a napokban Balatonfüreden fel is kereste az ősz egyházfejedelmet. Vassary azután közölte vele, hogy hajlott korára és gyöngeségére való tekintettel nem vezetheti az ünnepi szertartást s már meg is kérte Samassa József bibornok érsek t, hogy helyettesítse. Most már bizonyosra vehető, hogy a király június 5-én érkezik Budapestre. Június 7-én nagy kivilágítás lesz a városban. A kormány a hoinapi minisztertanácsban állapítja meg részletesen a június 8. programját.

A vezérkari főnök a honvédség ellen.

Budapest, május 22. A fenti címen egy fővárosi lapban ma az a hír jelent meg, hogy a vezérkari főnök a vezérkar és kapcsolatosan vele a hadi iskola ujjászervezésével a honvédség ellen foglalt állást. E hirre ma Boglár Ferenc honvédelmi államtitkár kijelentette, hogy erről a honvédelmi miniszteriumnak hivatalos tudomása nincs. De szó sincs róla, hogy a vezérkar és hadiiskola reformálása miatt a hadiiskolába felveendő honvédtisztek számát redukálnák. A vezérkari főnöknek nincs is szándékában a honvédség ellen állást foglalni.

Wekerle bécsi utja.

Budapest, május 22. Wekerle Sándor miniszterelnök hír szerint e hét végén Bécsbe utazik, ahol kihallgatáson jelentkezik a királynál. A miniszterelnök a folyó ügyeken kívül jelentést fog tenni az uralkodónak a koronázási jubileum részleteiről. A koronázási jubileum részletes tervezetét aztán Wekerle visszatérése után fogják publikálni. Wekerle Bécsben meg fogja látogatni Beck báró miniszterelnököt is, akivel a kiegyezési tárgyalások folytatásának időpontját fogja megállapítani.

A cselédtörvény.

— Közös pártértekezlet. —

Budapest, május 22. A függetlenségi párt körhelyiségeiben ma délelőtt 10 órakor közös pártértekezleten tárgyalták a koalíciós pártok a cselédtörvény javaslat részleteit. A kormányt az értekezleten Wekerle, Darányi, Andrassy, Apponyi, Jekelfalussy, Günther és Josipovich miniszterek és Mezőssy államtitkár képviselték. Az értekezleten előbb Kossuth, azután Batthyány elnökölt. Az értekezlet Darányi hozzájárulásával Holló Lajos több módosítását elfogadta. A gazda házi fegyelmi jogára nézve azonban Szatmári Mór és Laehne Hugó felszólalása után a javaslat eredeti szövegét tartotta fenn. A részletes tárgyalást az értekezlet holnap folytatja.

Minisztertanács.

Budapest, május 22. Holnap, csütörtökön tartják meg a rendes heti minisztertanácsot, melyen a folyó ügyeken kívül a koronázási jubileum részleteit állapítják meg.

Az italmérési engedélyek csökkentése.

Budapest, május 22. Ma délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnöknel a mosonmegyei Lébény község küldöttsége járt Giesswein Sándor képviselő vezetésével s a községnek italmérési engedélyt kért. Wekerle kereken kijelentette a küldöttségnek, hogy semmiféle ígéretet nem tehet, mert a pénzügyi kormányának az az intenciója, hogy minél inkább csökkentse az italmérési engedélyek számát.

Bülow herceg Bécsben.

Berlin, május 22. Félhivatalos jelentés szerint Bülow herceg júniusban vagy ha ez nem lehetséges csak őszkor fogja Aehrenthal bárót Bécsben meglátogatni.

Tisztviselők fegyelmi joga.

Budapest, május 22. Mig a tisztviselők fegyelmi joga általános törvényben szabályoztatnék, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter külön rendelettel szabályozta a hatósága alá tartozó tisztviselők fegyelmi jogát. E célból a kereskedelmi államtitkár elnökléte alatt állandó fegyelmi tanácsot szervezett, amelynek rendes és póttagjai vannak. A fegyelmi tanács a vétkezes tisztviselőt a tárgyalásra meghívni tartozik és kihallgathatja. A fegyelmi tanács Sztérenyi államtitkár elnöklésével ma tartotta első ülését.

Az interparlamentáris konferencia.

Brüsszel, május 22. Az interparlamentáris konferencia irodája elfogadta azt a német kor-

mány által is támogatott indítványt, hogy a legközelebbi konferenciát Berlinben 1908. december havában tartsák. Egyben elhatározták, hogy a legutóbbi interparlamentáris konferenciának a hágai békekonferenciára vonatkozó kívánságait memorandum alakjában az összes kormányokkal közlik.

Öngyilkos igazgató.

Budapest, május 22. Harmos Gyula dr a Charitas önszegélyző egyesület igazgatója ma a Hungária fürdőben föbe lőtte magát. A 45 éves pontos és lelkiismeretes tisztviselő öngyilkosságának állítólag személyes hajsza az oka.

Nagy szerencsétlenség egy folyón.

Belgrád, május 22. Nagy szerencsétlenség történt Brezan falu közelében. — Husz asszony és leány több csecsemővel kompon át akart menni a Morana folyón mezei munkára. A kompon a folyó közepén fölbillent és a rajta lévő összes emberek a vízbe fulltak.

EGYESÜLETEK.

A Régészegylet gyűlése A biharvármegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egyesület választmánya 1907. május 23-án, csütörtök d. u. 6 órakor a muzeum épületében ülést tart, melyre a választmány t. tagjait ezenel meghívja. Nagyvárad, 1907. május 22. Az elnökség megbízásából: *Tóth-Szabó Pál*, egyleti titkár. Tárgy: A muzeum épületének kibővítése.

Jóváhagyott alapszabályok A kereskedelmi miniszter a nagyváradai építőiparosok szövetségének alapszabályait jóváhagyta.

MULATSÁG.

Majális a Pece-Szöllősen. A Peceszlősi Ifjúság talyó évi május 26-án, vasárnap, a villannyal világított »Jéppince« helyiségében zártkörű majális rendez. A tiszta jövedelem az újonnan építendő »Olvasó-kör« javára fog fordítottatni. Kezdeté este 7 órakor. Belépti díj személyenként 1 korona 20 fillér, család-jegy 3 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, május 22.	
Buza április	13 15 — 13 35
Rozs április	13 50 — 13 30
Tengeri május 1907	10 80 — 11 05
Repeze aug.-ra	27 80 — 28 24
Zab ápr.-ra	15 20 — 16 10

Értéktözsde.

Budapest, május 22.	
Osztrák hitelrészvény	678.—
Magyar hitelrészvény	796.—
Leszámitoló bank	506.—
Rimamurányi	525.—
Osztrák-m. állam vasútrészvény	670.—
Közuti vasut	594.—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktözsde 1907 május 22-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	11.21
Magyar koronajárdék 4%	99.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 4%	83.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	95.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar gyermek sorsjegy-köleson	200.—
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-köleson	150.—
Osztrák járadék ezüstben	99.50
Osztrák járadék papírban	100.—
Osztrák korona járadék	117.—
Osztrák járadék aranyban	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	155.—
Osztrák magyar bankrészvény	17.65
Magyar hitelbank részvény	17.65
Városi villamosvasut	833.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	680.50
20 frankos frankos (Napoleondor)	683.25
Osztrák-magyar államvasúti részvény	19.08
Német birodalmi márka	117.58
London vista	24117
Páris vista a	95.47
20 márkás arany	37.40

REGÉNYCSARNOK.

Művészelet.

Irta: Kraszevszkij A. N.

— Oroszból. — 42.

Natália megcsókolta a hegedűt, aztán odanyújtá neki.

— Ime, vedd, — szolt igen halkán. — Nem fog többé így énekelni, míg vissza nem térsz!

Végre jelenték, hogy tálalva van.

Odaültek a szalombház ebédjéhez, melynél a bucszó minden gyöngéjére figyelemmel voltak, melynél minden oly jó, oly gazdag, — csak az étvágy hiányzik.

Mikor asztalhoz ültek, még világos volt. A világosság étkezésközben kezdett lassan elhalni, a szavak mind gyéribben hangzottak el Lensky ajkairól, nyomasztó némaság szállt le a kis társaságra, míg künn szüntelen zokogott a kis patak.

Lensky odatartotta Natáliának borospoharát: »Boldog viszontlátásra! — monda erőltetetten.

— Boldog viszontlátásra! — ismétlé Natália tompán. — Itt fogok várni rád, jövő évben rózsaviruláskor.

Férje kezét szorított vele. Nem volt képes helyén maradni az ebéd végéig; a csemege előtt felállt és nyugtalanul fel s alá kezdett járni. Majd az órára nézett

— Még van idő, — biztató őt Natália. — Mindjárt hozzák a fekete kávé.

— Köszönöm, — ajszik már a kis baba? Még meg szeretném csókolni bucszóul.

És így behozták a kis Maschenkát; az apja megcsókolta s megáldotta a kicsi csipkébe és mousselinba göngyöltet rózsás angyalkát, megcsókolta az izgatottságában hangosan böggő Kolját is és a lelkére kötötte, hogy le yen jó s ne szomorítsa meg az anyját.

Most odalép a felesééhez. Meggyújtották a lámpát, mert még jól akarta látni, mielőtt távozik. Natália mosolyogni akar, nem bír, felemeli karját, hogy férje nyakába fűzze, — karjai aláhanyatlanak...

— Szivem, légy okos, — mondja Lensky és karjaiba vonja.

Tompa nyögés tör fel kebléből, száját oda szorítja férje vállához, hogy hangosan fel ne sikoltson; egész alakja remeg.

Lensky magához szorítja, hogy az aszszonykának csaknem elakad a lélekzete. Egy pillanig meg egészen az övé — e pillanban utoljára életében! Jól tudja ezt. Szerelmi bol-

dogsága még egyszer ösrpontosul egy leírhatatlan, örült üdvnek érzésében és végre egy csókban hal el!

Es most elment! A ház ajtajáig kísérte. Ott állt most és az alkonyatban végigtekintett az utcán, hol a fák között eltűnt. Nem úgy érzi, mintha egy kedves emberétől vált volna el, ki utra kelt, nem, érzése olyan, mintha egy kedves halottat vittek volna ki a házból. Igen, ezt érzi.

Hisz mindennek vége, mindennek! Ami még azután jön, az már csak merő keserűség és gyötrellem. Ott az esthomályban felismeri férje lábnyomait a porondon. Miért nem kísérte el a vasutig? — gondolta magában. Miért? — Miért? — ostoba felelemből; nem akarta a bámész nézőknek kitálatni kétségbeesését s ezért lemondott az örömről, hogy jelenlétét utolsó percig élvezhesse.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

H. E. Ugyan csak nem képzeli, hogy a XX. században komolyan megtörténhetett az a lidérc-történet?

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

96—1907 számhoz.

Árverési hirdemény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közbírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járás-bíróságnak 1907. évi V. I. 332/2 számú végzésével dr Campian János ügyvéd által képviselt Wégner Ödön felperes részére Ambrus György és neje alperes ellen 126 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 644 kor. becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíró s fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig s a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon Sal Ferenc utca 19. számú házban leendő megtartására határidőül 1907. év május hó 24 napján, délután 3 órája tüzetik ki, mikor a birólag lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részökre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtás: jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdeteménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számitatik.

Kelt Nagyváradon, 1907 évi május hó 9-én.

Batig Ferenc
kir. bir. végrehajtó.

Egy új vas ágy, rézdiszitással olcsón

= eladó. =

Cim: Fő-utca, Rimanóczy-palota I. em. 12. ajtó.

Most jelent meg!

A modern rajzoktatás vezérfonala
II. kötete.

Írta: **Szűcs Izsó** iparisk. igazg., tanító-
képző intézeti rajztanár.

Tartalom: a) Rajzoktatás szemlélet
alapján, kézügyességi foglalkozásokkal
(kézi munkával) kapcsolatban. b) Kéz-
ügyesítő gyakorlatok. Tanmenet 37
mintalapon 40 leckemintával.

Bolti ára 6 korona.

Megrendelhető: **Sebő Imre** könyvki-
adónál Nagyvárad.

Ugyanazon kiadásban megjelent: **Szűcs
Izsó: »A modern rajzoktatás vezérfonala«** I.
kötete. 6 korona. Tartalom: a) Előtanul-
mányok. b) ösztönszerű rajzoktatás.

Approbálva: 78494. sz. a. népiskolák-,
óvó-, és tanítóképzők s középiskolák
első osztályai részére.

Kivonat a hivatalos bírálatból . . . Számol
a hazai viszonyokkal, a tanítók jelenleg még
rajzbeli kiképezettségével . . . Művének minden
sorából a tárgy iránti szeretet, annak komoly
megfontolása és kitaró tanulmányozása szól.
Sok évi tapasztalat és kísérletei a rajzoktatás
terén becsesekké teszik e mű tartalmát . . .
Művének minden fejezete érdekes és beható
tanulmányra vall. . . Tárgyát szerző nagy kö-
rültekintéssel és alapossgal dolgozta ki,
amiért teljes elismerés is illeti . . . Rajzoktatá-
sunk fejlődésére csak jótékony hatással lehet
e munka . . .

A 4°-os

magyar koronájáradék

junius hó 1-én esedékes szel-
vényeit már folyó hó 20-tól
kezdve költségmentesen be-
váltja a **Biharmegyei keres-
kedelmi-, ipar- és termény-
hitelbank, Nagy-Teleky-utca.**

Nagyvárad város r.-kapitányi hivatalától.
8657—1907.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hi-
vatala mint I. foku iparhatóság ezennel
közhírré teszi, hogy Farkas József által
felállítani szándékolt épület és tűzita te-
lep telepengedélyezése tárgyában folyó
évi május hó 25-ik napjának délelőtti 11
órájára a Szőlős-utca 81 számú házhoz
helyszini tárgyalást tűzött ki, amely kö-
rülményről az érdekeltek oly figyelmez-
tetéssel értesítettnek, hogy esetleges kifogásait a helyszini tárgyalás alkalmá-
val adják elő, mert a későbbben teendő
telszólamlások figyelembe vétetni nem
fognak.

Nagyvárad, 1907. május 18.

Gerő,
r. főkapitány.

Meghívó.

A „biharmegyei és nagyvárad
nemzeti kaszinó egylet“

igazgató választmánya az 1907. évi május hó 26-ik
napján d. u. 4 órakor az egylet helyiségében tar-
tandó

évi rendes közgyűlésre

az egyleti tagokat tisztelettel meghívja.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság évi jelentése s a szám-
vizsgáló bizottság jelentése alapján az 1907.
évi költség megállapítása.

2. Esetleges indítványok.

3. Leköszönés következtében két igazga-
tói állásnak választás utjánai betöltése.

4. Az alapszabályok 19. §-a értelmében ki-
lépő s 3 évi időtartamra újbóli választás aál
eső 10 választmányi helynek választás utjánai
betöltése.

Kelt Nagy-Várad, 1907. ápril hó 23-án.

Igazgató választmány.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3 legfeljebb 3·4 watt fogyaszt-
közönséget, hogy izzólámpa körtéket tással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron
kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér,** homályos (matt), színes
fényképész-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron
kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyer-
gyánként 1·5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári
ívlámpák **árak mellett**

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

→ **villamosvilágítási** ←

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávat
szempálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Magyar Általános Hitelbank.

Teljesen befizetett részvénytőke . . . . . 60,000.000 korona.

Tartalék alap . . . . . 33,000.000 »

A Magyar Általános Hitelbank Nagyvárad Fiókjá (Bémer-tér, Bazárépület I. em.) foglal-
zik a bankszakma **összes** ágaival. A **négyszázalékos Magyar Koronájáradék** ju-
nius 1-i szelvényeit már **j. hó 20-tól kezdve** jutalékmentesen váltja be.

Betéteket tőkekamatadómentesen **4 százalékkal** kamatoztat.

Hitel leveleket ad az összes külföldi piacokra, fürdőhelyekre.

Uj fényképészeti és testészeti műterem
Nagyváradon.

LEMBERT EDE
fényképészeti és
festészeti műterme

mely a modern kor kivá-
nalmainak megfelelően telje-
sen ujonnan épült Rákóczi-ut
8. szám a. (Fő-u. Gyórfi-ház)

megnyílt.

Műtermében készít:

Platin képeket

Aquerelleket

Olajfestményeket

és régi képek után új másolatokat.

Elsőrangú kivitel!

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor
butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és diszitő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodá-
val szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és
szalon berendezések, mindennemű modern styl
szerint. Vas, réz és hajlitott fa-butorok rendki-
vül nagy választékban.

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak.

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Lukács Aladár

elsőrangú kalap-, fehérnemű- és uri-

divat üzlete

Nagyvárad, Fő-utca.

Telefon 516.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az eddig is jó hírnévnek örvendő
CSORDÁS TESTVÉREK fűszer és csemege üzletét átvettük, azt korsze-
rűen, a legjobb új árukkal berendezve

MEZEY JÁNOS és TÁRSA

törvényesen bejegyzett cégünk alatt tovább vezetjük, raktáron tartunk

NAPONTA FRISS TEA-VAJAT

Az általános fűszer, anyagáru és déli gyümölcsökön kívül, még mindennemű csemege-
árakat, sajtok, hidegfelvágottak, különféle conservákat, asztali- és csemege borok-
pezsgők, likőrök, angol rum, kül- és belföldi cognak, friss töltésű ásványvizeket.

Vetemény magvakat, mindennemű gazdasági cikkeket.

A n. érdemű közönség szives támogatását kréjük, biztosítva t. vevőinket, szolid
árak mellett, becsületes és figyelmes kiszolgálásról.

Telefon 249.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levéllejek,

számlák, falragaszok,
bál meghívók,
fáncrendek, etlapok,
naplók,
palackfeliratok,
névjegyek.

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyszemélyei nyomtatványok

raktár.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban